

bankieren en betalen

bankieren en betalen
in een Europese context /
**naar een geharmoniseerde
betaalmarkt**



PSD - SEPA

begrippenlijst

PSD	'Payment Services Directive', een richtlijn van de Europese Commissie m.b.t. betalingsdiensten binnen de Europese Economische Ruimte, zowel in euro als in de lokale munten van de landen buiten de eurozone.
Wet betalingsdiensten	omzetting van de PSD in Belgisch recht.
SEPA	'Single Euro Payments Area', de eengemaakte Europese betaalruimte, die ervoor zal zorgen dat binnen Europa verrichtingen in euro (overschrijving, domiciliëring, kaarten ...) op dezelfde wijze worden uitgevoerd of ontvangen.
Europese Unie (EU)	België, Bulgarije, Cyprus, Denemarken, Duitsland, Estland, Finland, Frankrijk, Frans-Guyana, Gibraltar, Griekenland, Guadeloupe, Hongarije, Ierland, Italië, Letland, Litouwen, Luxemburg, Malta, Martinique, Nederland, Oostenrijk, Polen, Portugal (inclusief Azoren en Madeira), Réunion, Roemenië, Slovenië, Slowakije, Spanje (incl. Canarische Eilanden, Ceuta en Melilla), Tsjechië, Verenigd Koninkrijk en Zweden.
EER	de Europese Economische Ruimte, d.i. alle lidstaten van de Europese Unie + IJsland, Noorwegen en Liechtenstein.
SEPA-zone	alle lidstaten van de EER + Monaco en Zwitserland.
Betalingsdienst	<ul style="list-style-type: none">■ beheer van zichtrekeningen (geen gereguleerde spaarrekeningen);■ transacties op deze rekeningen: kasopnemingen, stortingen, overschrijvingen en incasso's;■ uitgifte en acceptatie van betaalinstrumenten (o.a. betaalkaarten);

bankieren en betalen in een Europese context / naar een geharmoniseerde betaalmarkt

Ondanks de eenwording van de Europese markt en de invoering van de euro had elk land in Europa tot nog toe zijn eigen betaalproducten, wetgeving en standaarden. Dat zal in 2010 veranderen. De nationale systemen zullen dan, in het kader van de Lissabon-strategie die van de Europese Unie de meest competitieve en dynamische kenniseconomie van de wereld moet maken, volledig zijn opgegaan in een geharmoniseerde betaalmarkt.

Twee belangrijke ontwikkelingen maken dit mogelijk:

1. de implementatie van een Europese richtlijn over betaaldiensten, de Payment Services Directive (PSD), die in België van kracht wordt op 1 april 2010 (Wet van 10 december 2009 betreffende de betalingsdiensten).

2. het initiatief van de Europese banken om betalingen in euro te standaardiseren. Dit is beter bekend onder de naam SEPA of Single Euro Payments Area.

Zowel voor de gebruikers, particulieren en bedrijven, als voor de dienstenaanbieders houden SEPA en de PSD onmiddellijk en op termijn veel voordelen in. Ze zullen leiden tot:

- meer transparantie betreffende de voorwaarden en de rechten van toepassing op de gebruikers van betaaldiensten;
- een grotere concurrentie tussen leveranciers van betaaldiensten;
- een gestandaardiseerde en efficiëntere manier van het uitvoeren van betalingen;
- een hogere bescherming van de klant.



uniforme wetgeving: de PSD

Op 1 april 2010 zal de Europese betalingswetgeving ook door België worden geïmplementeerd in de nationale wetgeving. Op termijn zal deze regelgeving dan in alle lidstaten van de EER op vrijwel identieke wijze van kracht zijn. De PSD verschaft het wettelijk kader voor de oprichting van een Europese eengemaakte markt voor betaaldiensten en geldt voor alle soorten betalingen in alle munten van de EER. Ze wil particuliere klanten beschermen door concurrentie te stimuleren, een hogere markttransparantie te creëren en rechten en verplichtingen voor leveranciers en gebruikers van betaaldiensten te standaardiseren.

harmonisering van betalingsinstrumenten: SEPA

Daarnaast zorgt SEPA voor gemeenschappelijke pan-Europese betalingsproducten. In 2008 werden de eerste producten die conform waren met SEPA, meer bepaald overschrijvingen en betaalkaarten, aangeboden. Eind 2009 zijn de SEPA-domiciliëringen ingevoerd. Andere producten, zoals elektronische facturen en elektronische mandaten, worden eveneens ontwikkeld.

SEPA zal het onderscheid afschaffen tussen binnenlandse en grensoverschrijdende betalingen in euro. Het wordt even eenvoudig, veilig, goedkoop en snel om grensoverschrijdende eurobetalingen uit te voeren als dat vandaag het geval is voor binnenlandse euroverrichtingen.

hetzelfde objectief, een verschillende scope

SEPA en de PSD streven dus beide naar de invoering van gemeenschappelijke betaaldiensten over heel Europa. Toch hebben ze niet dezelfde draagwijdte. Waar SEPA enkel betrekking heeft op bepaalde betaalverrichtingen in euro binnen de SEPA-zone, heeft de PSD betrekking op alle betaaltransacties, in alle munten van de EER binnen de EER.

Een voorbeeld: verrichtingen in Deense kronen kunnen niet worden uitgevoerd met een Europees en SEPA-conform overschrijvingsformulier, maar worden wel gereguleerd door de PSD.

PSD

Europese wetgeving

Beïnvloedt diverse soorten transacties, waaronder de stortingen en opnemingen in contanten, alsook overschrijvingen, domiciliëringen en permanente opdrachten en de uitgifte van betaalmiddelen, maar is niet van toepassing op cheque-transacties

Van toepassing op

- transacties in alle munten van de EER
- alle leveranciers van betaaldiensten
- de betaaldienstenmarkt

Geografische draagwijdte

de Europese Economische Ruimte (27 lidstaten van de EU + IJsland, Liechtenstein en Noorwegen)

SEPA

Zelfregulering van Europese banken

Zorgt voor een fundering voor pan-Europese producten: overschrijvingen, domiciliëringen en kaarten

Van toepassing op

- transacties in euro
- betaaldiensten geleverd door banken en op de interbancaire omgeving
- betalingsproducten en -processen

Geografische draagwijdte

de Europese Economische Ruimte + Monaco en Zwitserland

de payment services directive /

Aangezien ze hun activiteiten uitoefenen in een lidstaat van de EER, moeten alle Belgische banken de PSD-richtlijn naleven. In België is de PSD omgezet in de wet betreffende de betalingsdiensten die op 1 april 2010 van kracht zal worden. Daarom heeft AXA nu reeds alle nodige maatregelen getroffen om betaaldiensten aan te bieden en transacties te verwerken die volledig voldoen aan de nieuwe wetgeving.

wat wijzigt er op 1 april 2010?

Een beknopt overzicht van de veranderingen waarmee u zult worden geconfronteerd.

- In alle AXA bankagentschappen en op www.axa.be moet er voor alle verrichtingen duidelijke en volledige informatie beschikbaar worden gesteld over de voorwaarden, de uitvoeringstermijnen en de kosten. Dit zal hoofdzakelijk gebeuren aan de hand van de toepasselijke reglementen en tarieflijsten, die conform de wet betalingsdiensten - dus in het voordeel van de klanten - zijn aangepast.
- De klant moet minimaal éénmaal per maand zonder kosten (exclusief portkosten) de verrichtingen op zijn zichtrekening kunnen consulteren.
- Kosten voor buitenlandse betalingen binnen de EER, zowel in euro als in andere Europese munten, zullen altijd gelijk worden verdeeld over de opdrachtgever en de begunstigde. De begunstigde moet steeds het volledige bedrag van de overschrijving ontvangen (m.a.w. de kosten moeten apart worden aangerekend).

- Wanneer er aan een betaaldienst specifieke kosten verbonden zijn, moeten ze op het rekeninguittreksel bij de verrichting worden vermeld.

- Betalingen in euro zonder wisseloperaties zullen in één werkdag worden uitgevoerd. Tot 2012 kan er een maximumtermijn van drie dagen worden afgesproken, behalve voor binnenlandse overschrijvingen. Voor papieren overschrijvingen wordt deze verwerkingstijd met één dag verlengd.
- Voor stortingen en opnemingen op zichtrekeningen geldt dagvalutering.
- Bij stortingen in contanten in euro op een eurorekening (biljetten en pasmunt) of in een munt van een lidstaat van de EER buiten de eurozone op een rekening in dezelfde munt (biljetten) moet de rekening van de begunstigde (eventueel onder voorbehoud) op de dag van de afgifte worden gecrediteerd.

- Bij een vermoeden van een niet-toegestane transactie op een bepaalde rekening, bijvoorbeeld een ten onrechte of niet-correct uitgevoerde overschrijving, kan de klant deze transactie gedurende een termijn van 13 maanden betwisten (voorheen: 1 maand).
- Wanneer er een betaling, zowel een binnenlandse als een grensoverschrijdende, gepland is met een uitvoeringsdatum in de toekomst die ofwel in een weekend, ofwel op een sluitingsdag van de bank valt, zal die betaling automatisch worden uitgevoerd op de eerstvolgende bankwerkdag.
- Als een klant beslist om een overeenkomst m.b.t. een betaaldienst (zoals homebanking, debet- of kredietkaarten, rekeningen ...) stop te zetten, zullen reeds betaalde kosten (jaarlijkse bijdrage, abonnement ...) voor de overblijvende maanden worden terugbetaald, de lopende maand niet meegerekend.

Naast deze veranderingen heeft de nieuwe wetgeving ook een specifieke impact op domiciliëringen. Twee wijzigingen vallen daarbij in het bijzonder op:

- Particuliere schuldenaars hebben het recht om binnen een termijn van 8 weken de terugbetaling van een via domiciliëring ingevorderd bedrag te eisen.
- De schuldenaar kan zijn toestemming voor de uitvoering van een domiciliëring intrekken tot de bankwerkdag vóór de uitvoeringsdatum.

De richtlijn regelt ook de intrede van nieuwkomers (bv. niet-bancaire spelers zoals winkelketens die betaalkaarten wensen uit te geven) op de Europese betaalmarkt. Hiervoor geldt een 'level playing field', d.w.z. gelijke concurrentievoorwaarden.

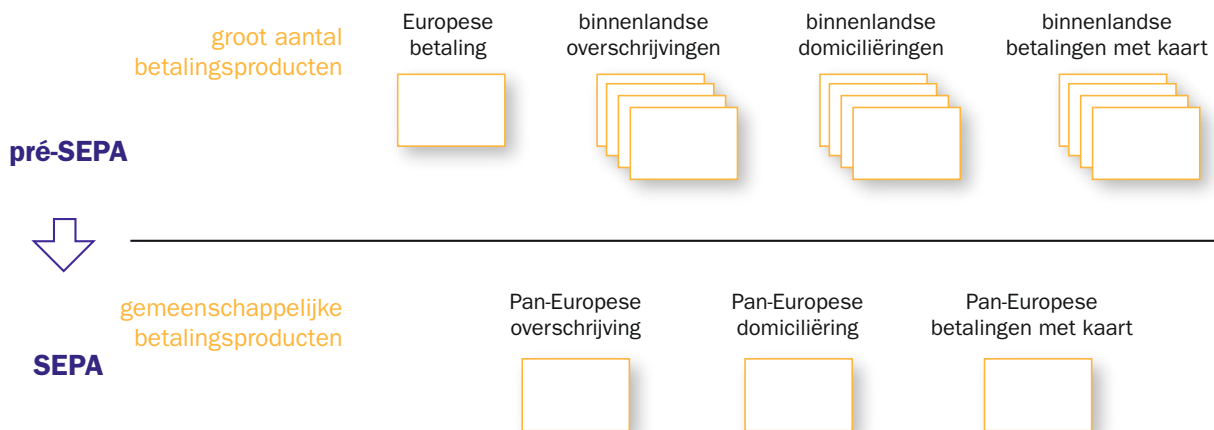
Dit onderdeel van de PSD is omgezet in Belgisch recht via de Wet van 21 december 2009 betreffende het statuut van de betalingsinstellingen.



single euro payments area

Tot nu toe verliepen grensoverschrijdende betalingen via een wirwar van systemen. SEPA zal rekeninghouders bij AXA Bank de mogelijkheid bieden om overal in Europa even gemakkelijk, even eenvoudig, even veilig, tegen hetzelfde tarief en uiteindelijk met dezelfde uitvoeringstermijnen een betaling te verrichten via een overschrijving, een domiciliëring of met zijn bankkaart.

Daarvoor zijn twee nieuwe middelen uitgewerkt: de Europese overschrijving, die op termijn de nationale en intra-Europese overschrijvingen zal vervangen (voorlopig bestaan ze naast elkaar) en de Europese domiciliëring, die nu nog naast de nationale domiciliëring bestaat en ze op termijn zal vervangen. Verder is binnen SEPA een kader vastgelegd om kaartbetalingen op Europees niveau uniform te maken.



de Europese overschrijving: SEPA Credit Transfer (SEPA CT)

Dankzij de Europese overschrijving / doorlopende opdracht is het mogelijk om recurrente of eenmalige overschrijvingen in euro overal in de Europese Economische Ruimte, in Zwitserland alsook in Monaco op dezelfde manier te behandelen en te verwerken.

De Europese overschrijving voorziet in een gewaarborgde en uniforme maximale uitvoeringstermijn voor nationale en grensoverschrijdende overschrijvingen van maximum 3 dagen. Deze termijn zal later worden terug-

gebracht tot één dag. Voor de verwerking van papieren overschrijvingen krijgen de financiële instellingen één dag extra.

SEPA Credit Transfer werkt met twee nieuwe identificatiemiddelen:

- BIC (Bank Identification Code), waarmee de begunstigde bank kan worden geïdentificeerd;
- IBAN (International Bank Account Number), een rekeningnummer waarmee de begunstigde kan worden geïdentificeerd.

IBAN en BIC zullen worden gebruikt voor het uitvoeren of ontvangen van alle overschrijvingen binnen het toepassingsgebied SEPA (EER + Monaco + Zwitserland).

De Belgische banksector heeft in zijn implementatieplan extra opties weerhouden om de hoge kwaliteit van het huidige binnenlandse betaalverkeer te behouden en de migratie naar het nieuwe platform te ondersteunen. De belangrijkste zijn:

- behoud van een maximumtermijn van één dag tussen het debet en het credit voor nationale betalingen;
- parallel gebruik van de CIRI-protocollen minstens tot einde 2010, en dus geen verplichting om vóór die datum naar SEPA over te stappen.
- behoud en uitwisseling van de gestructureerde mededeling tussen Belgische banken;
- uitwerking van een nieuw papieren overschrijvingsformulier voor SEPA-conforme betalingen.

de Europese domiciliëring: SEPA Direct Debit (SEPA DD)

Dankzij de Europese domiciliëring wordt het mogelijk om recurrente of eenmalige debetverrichtingen in euro overal in de Europese Economische Ruimte, alsook in Zwitserland en Monaco, op dezelfde manier te behandelen en te verwerken.

SEPA Direct Debit is een nieuw, volledig Europees en gestandaardiseerd betaalsysteem waarmee alle recurrente of eenmalige debettransacties in euro, zowel de nationale als de grensoverschrijdende, op basis van dezelfde regels zullen worden verwerkt. De Belgische banksector heeft een overgangsperiode voorzien waarin de Europese domiciliëringen en het huidige systeem DOM80 voorlopig naast elkaar blijven bestaan.

SEPA Direct Debit werkt net als de Belgische domiciliëring volgens een schema met vier partijen: de debiteur of schuldenaar, de crediteur of schuldeiser, en hun banken. De debiteur geeft aan de crediteur een mandaat zodat die het initiatief kan nemen voor één of meer betalingen van de rekening van de debiteur.

Een belangrijke wijziging heeft betrekking op het circuit van dat mandaat, dat voortaan zal worden gecreëerd, beheerd en gearchiveerd door de crediteur. Voorheen gebeurde dat bij de bank van de debiteur. Vanaf nu moet de crediteur de gegevens m.b.t. het mandaat in elektronische vorm versturen naar zijn bank, die zal zorgen voor de afhandeling van de betaling.

Voor bestaande domiciliëringen zullen onder bepaalde voorwaarden geen nieuwe mandaten moeten worden ondertekend. De bestaande mandaten zullen op aanvraag van de crediteur worden verrijkt met IBAN en BIC-gegevens.

De Europese domiciliëring voorziet, conform de wet betalingsdiensten, in de mogelijkheid voor een debiteur om aan zijn bank de terugbetaling te vragen van een reeds uitgevoerde debetverrichting binnen een termijn van 8 weken vanaf de boeking op de rekening (REFUND).

Deze termijn bedraagt 13 maanden als het om een invordering gaat waarvoor de debiteur geen mandaat heeft gegeven aan de crediteur. De bank van de debiteur kan bovendien tot op de uitvoeringsdatum een invordering weigeren om technische redenen (bv. de afsluiting van een rekening). Op de uitvoeringsdatum zelf debiteert de bank van de debiteur de rekening voor zover er voldoende provisie op de rekening is.

Europese domiciliëringen bestaan onder de volgende vormen:

- Direct Debit Core Passief. Deze vorm werd door AXA Bank gelanceerd op 1/11/2009 en beantwoordt aan de behoefte van de particuliere klant/betaler. Dit schema biedt het recht op terugbetaling aan.
- Direct Debit Core Actief ten behoeve van de klant/schuldeiser. Dit schema wordt door AXA Bank omwille van de focus op particulier retailbanking niet aangeboden;
- Direct Debit B2B ten behoeve van bedrijven en zelfstandigen. Dit schema, dat niet voorziet in het recht op terugbetaling, wordt door AXA Bank voorlopig niet geïmplementeerd.

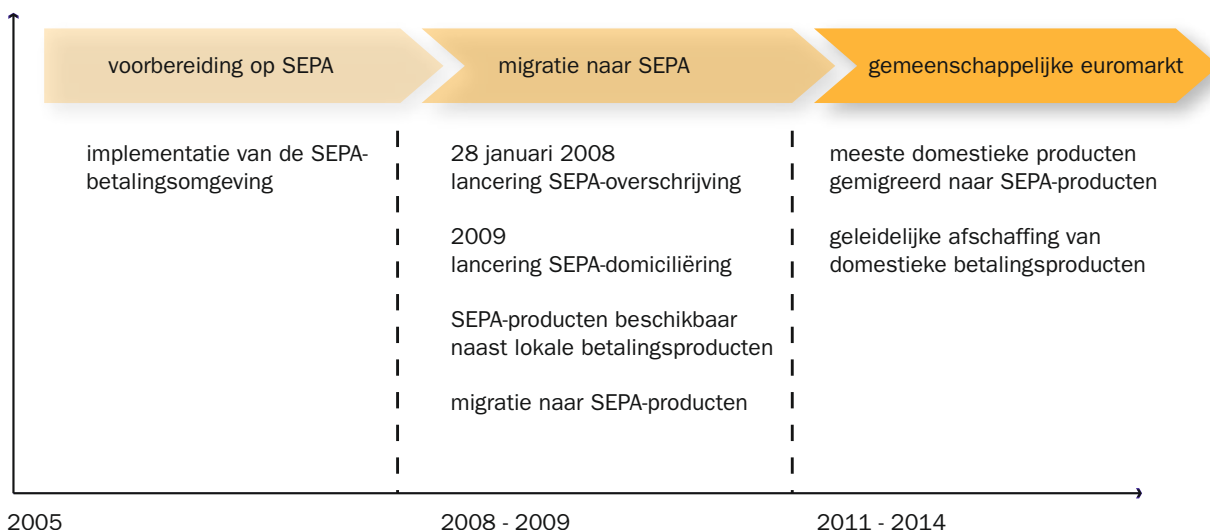
betaal- en kredietkaarten: SEPA Card Framework (SEPA CF)

De nationale kaartschema's die in de verschillende Europese landen bestaan, zullen geleidelijk aan worden vervangen door schema's die voldoen aan het gemeenschappelijk SEPA Card Framework.

Hierdoor zullen betaalkaarten overal in Europa worden aanvaard op dezelfde wijze als in het eigen land. De klanten behouden hun kaarten met een hoog beveiligingsniveau (chip en pincode) met de garantie dat ze die

overal in Europa tegen dezelfde voorwaarden kunnen gebruiken. Debetkaarten van AXA Bank met Maestro functioneren dus net zo goed in het buitenland. Handelaars zullen via hun terminal alle debet- en kredietkaarten die aan het card framework beantwoorden, kunnen aanvaarden.

In afwachting van meer duidelijkheid over het Europese referentiekader, werd op de geplande datum van 1 januari 2008 geen afstand gedaan van het nationale betaalschema. Tot nader order blijft het Bancontact/Mister Cashbetaalsysteem dus behouden.



Enkele FAQ's over de PSD en SEPA

1. Heeft de PSD voordeel voor de gewone klant?

De PSD is erop gericht om de klant beter te beschermen wanneer deze gebruik maakt van betalingsdiensten en om de betalingstransacties in dat kader, o.a. via overschrijvingen, kaarten en domiciliëringen eenvoudiger en efficiënter te maken door bijvoorbeeld:

- dagvalutering voor debet- en creditverrichtingen te voorzien
- maximale uitvoeringstermijnen voor verrichtingen te bepalen
- transparante informatie over aangerekende kosten te verplichten
- enz.

2. Hoe voorziet AXA Bank in de 'gratis' maandelijkse informatieverplichting ingevolge de PSD?

Klanten kunnen via onze elektronische kanalen, selfservice en homebanking, op elk moment gratis de stand van hun rekeningen opvolgen.

Sinds oktober 2009 lanceerde AXA Bank bovendien bijkomend volgende optie: gratis papieren maandafschriften, uitgezonderd portkosten, naar het thuisadres van de klant.

3. Heeft de PSD impact op cheques en wisselbrieven?

Neen.

4. Hoe kan de klant zijn rekening laten blokkeren voor Europese domiciliëringen?

De schuldenaar/klant kan zijn rekening laten (de)blokkeren voor alle invorderingen Europese domiciliëringen. Deze (de)blokkering geldt dan voor alle mandaten en invorderingen via Europese domiciliëringen, ongeacht de schuldeiser, het bedrag of het land van herkomst.

De aanvragen om een rekening te (de)blokkeren voor invorderingen Europese domiciliëringen zullen, in eerste instantie, enkel door de centrale administratie verwerkt kunnen worden. De AXA bankagenten zullen deze aanvragen (ondertekend door de klant) kunnen doorgeven via een document in het Document Warehouse.

5. Hoe kan de klant een bedrag terugvorderen dat van zijn rekening gedebiteerd is in het kader van een Europese domiciliëring?

De klant/schuldenaar heeft het recht om een invordering te weigeren (= recht op refund) door de terugbetaling te vragen van het bedrag van de invordering dat van zijn rekening ging. Het bedrag van de geweigerde invordering wordt vervolgens terug op de rekening van de klant/schuldenaar gestort.

Tot 8 weken na de invordering (datum van de debitering van het betrokken bedrag), kan de klant deze terugbetaling vragen om allerlei redenen die hij niet aan de bank dient mee te delen (vb.: omdat hij niet tevreden is over de service van de schuldeiser, omdat de invordering onterecht is, omdat hij geen mandaat heeft gegeven aan die schuldeiser).

Vanaf 8 weken tot 13 maanden na de invordering, kan de klant enkel een terugbetaling van het ingevorderde bedrag vragen indien hij geen geldig mandaat heeft gegeven aan de schuldeiser voor de betreffende invordering.

De aanvragen om een invordering Europese domiciliëring te weigeren en terugbetaling te bekomen, zullen enkel door de centrale administratie verwerkt kunnen worden. De AXA bankagenten zullen deze aanvragen (ondertekend door de klant) kunnen doorgeven via een document in het Document Warehouse.

6. Heeft SEPA een invloed op de kostprijs van het betalingsverkeer?

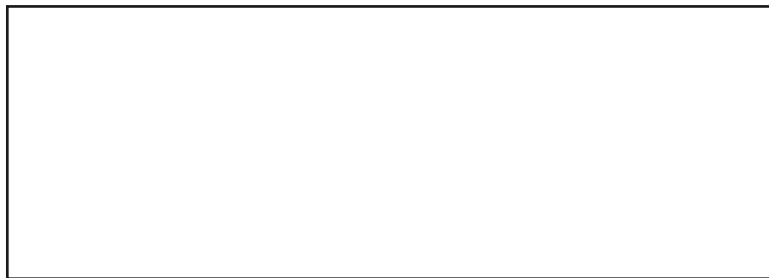
In een aantal persartikels werden prijsverhogingen op zichtrekeningen gekoppeld aan de invoering van SEPA. Het is inderdaad correct dat SEPA een investeringsinspanning gevraagd heeft, maar vanuit (macro)economisch standpunt wordt verwacht dat de verhoging van de concurrentie en de efficiëntie binnen het betaalverkeer eerder zal leiden tot een algemene kostenbesparing.

De prijszetting is niet gereguleerd en blijft de bevoegdheid van de betalingsdienstenaanbieder.

7. Waar vind ik bijkomende info?

- U vindt dossiers over SEPA en de PSD terug op www.axa.be.
AXA bankagenten kunnen ook terecht op Extranet Pro.
- de informatie verspreid via Febelfin vindt u terug onder www.sepabelgium.be of www.febelfin.be
- andere nuttige adressen
 - http://europa.eu/index_nl.htm
 - <http://www.europeanpaymentscouncil.eu>
 - <http://www.ecb.int>

uw AXA bankagent



In België biedt de AXA Groep u de keuze uit een ruime waaier van bank- en verzekeringsproducten, die voor uw persoonlijke situatie een gepaste oplossing bieden:

auto
woning
kredieten
sparen
beleggen
veilig door het leven
financiële diensten

www.axa.be

704.9743 - 0201 V.U.: Mieke Debeerst, AXA Bank Europe nv, Vorstlaan, 25, 1170 Brussel